

Llegenda de la Torre de les Aigües

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Camí de la Torre de les Aigües, s/n (Palou)
Emplaçament: A 0'4 km de la carretera a la plana agrícola de Palou
Alçada: 118

Coordenades:

Latitud: 41.58872
Longitud: 2.2796
UTM Est (X): 439955
UTM Nord (Y): 4604364

Classificació

Número de fitxa: 08096 - 351
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tradició oral
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVIII-XX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Tradició poc coneguda.
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Torre de les Aigües](#)
[Plana agrícola de Palou](#)
[Palou](#)

Autoria de la fitxa: ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: dl., 01/10/2001 - 02:00

Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana

Data de la darrera revisió: dc., 24/01/2024 - 15:48

Descripció

Una llegenda, recollida per Jaume Maspons i Camarasa, diu que l'amo del gran casal conegut com la Torre de Palou o Torre de les Aigües es va casar amb una dona d'aigua, amb la condició que no li fos retret el seu origen. Però l'amo de la Torre no va ser capaç de guardar el secret i el va escampar als quatre vents; per això la dona va desaparèixer per sempre més. Això va portar l'home a la desesperació i a la ruïna durant molts anys, fins que el pas del temps va esborrar la malifeta.

Una altra versió diu que quan el marit sortia, la dona eixia del pou de la casa i anava a tenir cura de les criatures. Aquesta llegenda sembla que va ser cristianitzada, ja que a la mateixa casa es va instal·lar la capella de la Verge de les Aigües, que fou construïda per acollir la imatge d'una Verge que, segons la tradició, va aparèixer al pou d'aquesta casa (ESTRADA, 1993).

Història

Aquesta és una de les moltes manifestacions locals de la tradició sobre aquests éssers fantàstics coneguts com a dones d'aigua, encantàries o gorges, que són variacions de les fades. La tradició les situa en llocs amb abundància d'aigua, i la llegenda és pràcticament idèntica en molts casos, amb petites variants. En aquest cas està vinculada a la masia coneguda com la Torre de Palou o Torre de les Aigües, que té una capella dedicada a la Verge de les Aigües. La proximitat de la riera i l'existència d'aigües subterrànies devia motivar el sorgiment d'aquest mite o llegenda, present en molts indrets de Catalunya. La llegenda fou recollida per l'escriptor i agrònom Jaume Maspons i Camarasa (Granollers 1872-Barcelona 1934).

La masia tenia una capella on s'hi venerava la imatge de Mare de Déu de les Aigües, que és una denominació camperola de l'advocació de la Mare de Déu de les Neus. Tenia molta devoció per les rogatives que s'hi feien per demanar pluges. La Mare de Deu era una escultura de pedra hieràtica, de tradició medieval. Era molt venerada a Palou i al terme veí de les Franqueses. D'aquesta població es tenen notícies que, des de temps molt antics, cada any s'hi anava en processó a iniciativa dels regidors d'aquell terme i del rector més ancià de les quatre parròquies de les Franqueses. Malgrat l'antiguitat d'aquesta tradició, la primera referència escrita que se'n coneix és del 2 de maig de 1710. Amb motiu de la Guerra Civil de 1936 la capella va quedar en desús, i la imatge de la Mare de Déu va perdre's, decapitada (BAULIES, 1965).

Bibliografia

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1993). *Granollers a l'antiguitat*, Granollers, Tarafa, Editora de Publicacions, S.L.

BAULIES I CORTAL, Jordi (1965). *Granollers*. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372.

